УДК 004.624

ВІЗУАЛІЗАЦІЯ XML-ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ З ТАБЛИЧНИМИ ДАНИМИ

Янко В. Г.
к.т.н., доцент каф. СПЗ Блажко О. А.
Одеський національний політехнічний університет, УКРАЇНА

АНОТАЦІЯ. Стаття присвячена автоматизації процесу візуалізації даних, розміщених на веб-порталах відкритих даних з використанням деревоподібної та табличної структур документу. Автором запропоновано методику автоматичного виявлення помилкових та некоректних даних, апробовану на громадському порталі відкритих даних одеської області.

Вступ. Впродовж декількох років залишається актуальною проблема низької якості документів, розміщених на національному веб-порталі відкритих даних за адресою http://data.gov.ua, тому що чиновникам складно виконувати вручну вилучення таблиць з документів та їх перетворення у рекомендовані текстові формати *CSV* або *XML*. В роботі [1] розроблено програмне забезпечення для автоматизованого вилучення таблиць із документів текстового формату, яке зменшило трудомісткість перетворення, але з помилками при наявності складної структури шапки таблиці, декількох таблиць та стилістичних особливостей візуального представлення таблиць користувачем. Тому **метою даної роботи** є зменшення імовірності наявності помилок у документах *CSV*-формату за рахунок розробки формату візуалізації структури вхідного документу та відповідного програмного забезпечення.

Візуалізація *XML*-представлення документів. З урахуванням структури вхідних документів у форматах *DOC(X), XLS(X)* (рисунок 1) структуру можна представити в форматі *XML* (рисунок 2), що містить наступні теги: *tables* – кореневий елемент *XML*-структури; *tables-number* – загальна кількість таблиць у документі; *table* – конкретна таблиця з атрибутом згідно номеру таблиці у вхідному документі; *table-title* – заголовок таблиці, *table-description* – опис таблиці; *head-row* – тег, що містить назви колонок таблиці; *cell* – назви колонок таблиці, або дані комірки таблиці; *row* – рядок з даними таблиці.

Структура зовнішньої торгівлі послугами у січні–червні 2016 року

Найменування послуги згідно з КЗЕП	Код послуги згідно з КЗЕП	Експорт	
		тис.дол. США	у % до січня–червня 2015
Усього		**356944,4**	**81,0**
Послуги з переробки матеріальних ресурсів	01.	4741,7	229,1
Послуги з ремонту та технічного обслуговування, що не віднесені до інших категорій	02.	6341,9	138,7
Ремонт машин та устаткування	02.01	492,5	135,5
Капітальний ремонт транспортних засобів	02.02	3059,3	179,2
Поточний ремонт та технічне обслуговування транспортних засобів	02.03	2786,0	112,9

(а)

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8"?>
<tables>
  <vizualizer-xml version="1.0_pre"/>
  <tables-number>2</tables-number>
 + <table id="1">
 - <table id="2">
    <table-title>Структура зовнішньої торгівлі послугами
    <table-description>Додаток 2 Структура зовнішньої тор
   - <head-row>
      <cell>Найменування послуги згідно з КЗЕП</cell>
      <cell>Код послуги згідно з КЗЕП</cell>
      <cell>Експорт тис.дол.США</cell>
      <cell>Експорт у % до січня–червня 2015</cell>
      <cell>Імпорт тис.дол. США</cell>
      <cell>Імпорт у % до січня–червня 2015</cell>
      <cell>Сальдо</cell>
    </head-row>
   - <row>
      <cell>Усього</cell>
      <cell>НЕМАЄ ДАНИХ</cell>
      <cell>356944.4</cell>
      <cell>81.0</cell>
```

(б)

Рис. 1 – Приклад вхідного документу (а) та його еквіваленту у розробленому *XML*-форматі (б)

Оскільки чимала кількість помилок містять стилістичні помилки (неправильне об'єднання комірок, розірвані таблиці), програмний модуль, що відповідає за формування розробленого *XML*, працює за рахунок аналізу стилістичного оформлення (жирного шрифту, розриву сторінок) документу у форматі *ODT*, отриманого у результаті конвертації вхідного документу *DOC(X)/XLSX*, а у разі формату *XLS* документ аналізується без конвертації до іншого формату.

Основні етапи роботи розробленої програмної системи наведено на рисунку 2.

Оскільки основною метою візуалізації є полегшення пошуку та виправлення помилок, деревоподібна структура (рисунок 3а) надає змогу швидко оглянути усі наявні у документі дані

та усвідомити, скільки змін необхідно внести. Варто зазначити, що значної кількість помилок користувачеві вдається позбутися в автоматичному режимі без докладання зусиль.

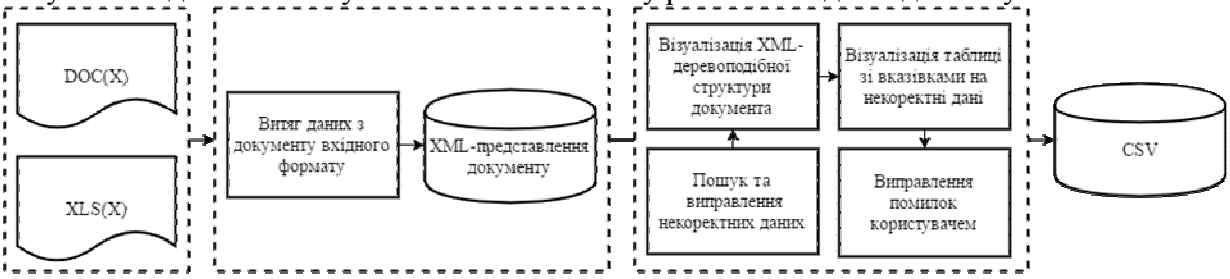

Рис. 2 – Основні етапи роботи програми візуалізації

У разі, якщо автоматично вирішити проблему не вдається, користувачеві надається можливість самостійно виправити дані у табличному режимі (рисунок 3б), який передбачує аналіз внесених користувачем змін та, у разі виникнення помилки, повідомляє про це користувача.

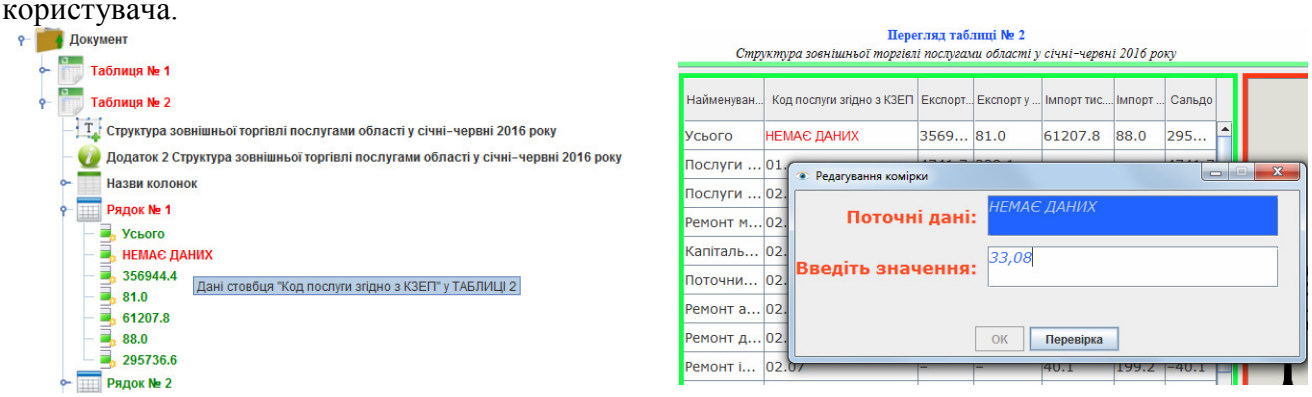

(а) (б)

Рис. 3 – Фрагмент деревоподібної структури документу (а) та приклад режиму редагування (б)

Для апробації роботи автоматизованого процесу візуалізації використано п`ять документів *DOC*-формату, що розміщено на веб-порталі Головного управління статистики Одеської області за адресою http://www.od.ukrstat.gov.ua/. Всі документи містять дві таблиці з ієрархічною структурою заголовку, але різняться кількістю рядків та стовбців в таблицях. Результати автоматизованої обробки документів наведено в таблиці 1, де E_i – кількість помилок при обробці i-го документа, $\overline{E}$ - середнє арифметичне кількості помилок. На основі аналізу результатів експерименту можна дійти висновку, що розроблена програмна система зменшує кількість помилок у вхідних документах на 86%.

Таблиця 1 – Аналіз результатів роботи програми

	E_1	E_2	E_3	E_4	E_5	$\overline{E}$
Кількість помилок у вхідному документі	20	44	16	14	8	51
Кількість помилок після застосування програми	13	18	3	1	0	7

Висновки. У роботі представлено алгоритм роботи програми, що розробляється з метою зменшення кількості помилок у документах, що завантажуються до порталу відкритих даних.

В ході проведення експериментів також з'ясувалося, що існуючі на веб-порталі набори даних містять типові помилки. У майбутньому планується розробити базу знань, що буде містити дані конкретного користувача, на кшталт внесених змін.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Блажко, О.А. Методика отримання табличних структур зі слабоструктурованих електронних документів на web-порталах відкритих даних / О.А. Блажко, Р.В. Арнаут, М.О. Скрипкін // Труды XVII международной научно-практической конференции «Современные информационные и электронные технологии», 23-27 мая 2016 г. – Одеса : Политпериодика, 2016. – С 42-43.